

GAZETA KUJAWSKA

ORGAN MIĘDZYPARTYJNY STRONNICTW POLITYCZNYCH

Nr. 90 — Rok I.

Włocławek, środa 17 kwietnia 1946 roku.

Cena 2 złote

Likwidacja niemieckiego militarizmu

Reforma rolna, przeprowadzona w radzieckiej strefie okupacyjnej Niemiec jest wydarzeniem dużego ekonomiczno-politycznego znaczenia. Wyrwać korzenie faszyzmu, to znaczy zlikwidować jego podstawy ekonomiczne, a jedną z najważniejszych baz gospodarczych militarizmu i faszyzmu niemieckiego stanowiła warstwa junkiersko-obszarnicza, ostoja feodalnych tendencji i kuznia wszelkich agresywnych i imperialistycznych dążeń Niemiec.

Idea reformy rolnej zrodziła się natychmiast po pogromie hitleryzmu na terenie radzieckiej strefy okupowanych Niemiec. Szybkie przeprowadzenie tej reformy uzasadniało nie tylko pragnienie najszybszego zniszczenia junkierstwa i jego bazy materialnej, ale przede wszystkim katastrofalny stan rolnictwa i wzrastające potrzeby aprowizacyjne zniszczonego kraju.

Z początkiem września 1945 r. przystąpiono do realizacji reformy rolnej. Na wniosek komitetu zjednoczonych partii antyfaszystowskich, zarząd cywilny Saksonii uchwalił ustawę o reformie rolnej jako „jeden z podstawowych czynników demokratyzowania Niemiec i odrodzenia ich gospodarstwa narodowego”.

Zgodnie z ustawą, parcelacji podlegają w całości, niezależnie od ich wielkości, majątki ziemskie, należące w pierwszym rzędzie do różnych przestępców wojennych, przewódców i aktywnych działaczy partii hitlerowskiej i innych organizacji faszystowskich, a także wszelkie feodalno-junkierskie i obszarnicze majątki o powierzchni ponad 100 ha z całym inwentarzem nieruchomości i żywym. Parcelacji podlegają również majątki państwowe, z wyjątkiem stacji naukowo-doświadczalnych, majątków będących w rozporządzeniu samorządu miejskiego, spółdzielni miejskich i instytucji o charakterze kościelnym.

Nadziały otrzymali właściciele gospodarstw poniżej 5 ha, bezrobotni pracownicy rolni oraz przesiedleńcy z terenów odłączonych od Rzeszy. Spłatę za nadziały, w wysokości 10 do 20 centnarów żyta za każdy hektar ziemi, rozłożono na 10 do 20 lat.

Na tych samych zasadach przeprowadzono reformę rolną w pozostałych prowincjach okupowanej strefy radzieckiej, a mianowicie w Brandenburgii, Meklenburgii, na Zachodnim Pomorzu i w Turynii.

Przebudowa agrarna natrafiła na zaciekły opór wywłaszczonych obszarników i junkrów, którzy w walce z nią uciekali się do wszelkich środków i metod, nie wyłączając sabotażu i terroru. Lecz ani agitacja, ani próby sabotażu i terroru, ani wręcz groźby interwencji angielsko-

amerykańskiej nie zahamowały rozpoczętej akcji parcelacji.

Znaczenie przeprowadzonej reformy można należycie ocenić, jeśli się uprzytomni, że w 1933 r. np. 34.000 junkrów pruskich koncentrowało w swych rękach 15.692.000 ha ziemi, t.j. 37,9% całej powierzchni uprawnej, podczas gdy 2,8 miliona gospodarstw karłowatych, o obszarze do 2 ha, rozporządzało nie więcej, jak 1,2% ogółu powierzchni rolnej, a 800.000 małorolnych gospodarzy (2 do 5 ha) posiadało tylko 6,2%. W okresie reżimu hitlerowskiego junkierstwo jeszcze bardziej zwiększyło swe znaczenie w państwie.

Obecnie upływa 6 miesięcy od dnia ogłoszenia dekretu o reformie rolnej. Akcja parcelacyjna została zakończona z początkiem grudnia ub. roku. Rozparcelowano 7.000 wielkich majątków ziemskich o łącznej po-

wierzchni 1.648.898 ha, w tym 350 tys. ha lasów. Ziemię otrzymało 59.200 małorolnych i 157.835 bezrolnych oraz robotników rolnych, wreszcie 64.130 przesiedleńców. Pewna ilość ziemi została przeznaczona na gospodarstwa doświadczalno-naukowe oraz rezerwę dla pżybywających z różnych stron przesiedleńców niemieckich.

Nie „sowietyzacja”, lecz likwidacja junkierstwa, bazy materialnej wstępnictwa. Przeprowadzona w radzieckiej strefie okupacyjnej reforma rolna ma wielkie znaczenie dla przyspieszenia gospodarczo-społecznej przebudowy powojennych Niemiec i utrwalenia demokratycznego ustroju. Nie pozostanie ona zapewne bez wpływu na pozostałe strefy okupacyjne, gdzie wielka własność ziemska pozostała nietknięta i stanowi poważną zapórę w ostatecznej likwidacji niemieckiego imperializmu.

Jak dotąd, opinia zachodnio-europejska jest podzielona w ocenie próby rozwiązania problemu agrarnego w okupowanej przez ZSRR części Niemiec. Jedni uważają, że wyrazem ich może być opinia, wyrażona przez Komisję Światowej Federacji Związków Zawodowych, która niedawno zwiedzała radziecką strefę okupacyjną, że „reforma rolna narówni z denazifikacją aparatu administracyjnego i gospodarczego likwiduje warstwę społeczną, w której hitleryzm zapuścił najgłębiej korzenie”. Inni operują straszakiem „sowietyzacji” Wschodnich Niemiec. My widzimy w tej reformie tylko początek likwidacji ekonomicznej, społecznej i politycznej bazy śmiertelnego wroga demokratycznej Polski — niemieckiego militarizmu i faszyzmu.

W. A.

W sprawie wniosku Polski

WASZYNGTON. (Obsł. wł.). Wniosek Polski w sprawie rozpatrzenia sytuacji w Hiszpanii wzbudza ożywione zainteresowanie. Prasa amerykańska w szeregu artykułów omawia stanowisko Polski, podkreślając jego słuszność. Zwraca się ogólnie uwagę na ten fakt, że jak wynika z dokumentów znalezionych w kancelarii Rzeszy, już w okresie wojny do Hiszpanii były delegowane osoby, które z ramienia Niemiec dokonywały prób doświadczalnych nad bombą atomową typu 51 i 52. Osoby te, pochodzenia niemieckiego, pozostały nadal w Hiszpanii i aczkolwiek są zatrudnione w przemyśle hiszpańskim znajdują się pod kontrolą I. G. Farben Industrie.

Franco usiłuje się bronić

MADRYT (SAP). Rząd gen. Franco ogłosił komunikat, w którym zaprasza członków Narodów Zjednoczonych, utrzymujących stosunki dyplomatyczne z Hiszpanią, do wysłania do Hiszpanii komisji rzeczoznawców, w celu zbadania słuszności zarzutów rządu polskiego. Jednym z zarzutów jest, że w Hiszpanii prowadzone są przez uczonych niemieckich prace nad rozbięciem atomu.

Komunikat zapewnia, że komisja będzie mogła się swobodnie poruszać w Hiszpanii pod warunkiem, że wyniki badań ogłosi publicznie. W końcu rząd Franco zaprzecza oskarżeniom, podniesionym przez rząd polski, jakoby Hiszpania stanowiła groźbę dla pokoju świata.

Gazeta „New York Times” oświadcza, że Polska stawiając swój wniosek wychodzi z założenia, iż zwycięstwo nie będzie kompletne jeżeli w dalszym ciągu w Hiszpanii będą się

znajdowały ogniska zapalne wojącego faszyzmu i hitleryzmu.

Wniosek Polski może liczyć na poparcie ZSRR, Francji, Jugosławii, Chin i prawdopodobnie Australii.

O wycofanie sprawy Persji

TEHERAN (Obsł. wł.). Rzecznik rządu Iranu książę Firus oświadczył przedstawicielom prasy, że rząd Iranu wydał polecenie swemu ambasadorowi w St. Zjednoczonych Hussein-Ala wycofania sprawy Persji z porządku obrad Rady Bezpieczeństwa. Premier Iranu Sultaneh oświadczył, że z chwilą podpisania układu irańsko-radzieckiego sytuacja pległa radykalnej zmianie i obecnie Persja nie ma wątpliwości, że wojska radzieckie w przewidzianym terminie onuszcza terytorium Iranu. Ambasador ZSRR Sawczyk oznajmił, że wojska radzieckie zakończą ewakuację Persji w dniu 6 maja rb.

NOWY JORK. (Obsł. wł.). W poniedziałek o godz. 21 rozpoczęły się obrady Rady Bezpieczeństwa. Na porządku dziennym znajdowały się dwie sprawy: wniosek delegata radzieckiego o zdjęcie z porządku dziennego

sprawy zatargu irańsko-radzieckiego oraz wniosek delegata Polski w sprawie rządów gen. Franco w Hiszpanii.

Przewodniczący Rady odczytał list ambasadora Persji Hussein-Ala, w którym zawiadamia Radę, że otrzymał polecenie od swego rządu aby wycofał z porządku dziennego obrad sprawę omawianego sporu.

Po powyższym zabrał głos delegat ZSRR Gromyko, który oświadczył, że obecnie po zawarciu układu nie ma sytuacji, która groziłaby komplikacjami i dlatego sprawa ta powinna być zdjęta z porządku dziennego.

Wniosek ambasadora Gromyko był całkowicie poparty przez przedstawiciela Polski amb. Lange.

W ciągu dalszych obrad rozwinęła się szeroka dyskusja.

Wniosek Polski w sprawie Hiszpanii będzie omawiany w dniu dzisiejszym.

Przed konferencją czterech ministrów

PARYŻ (Obsł. wł.). Oczekuje się z wielką niecierpliwością rozpoczęcia obrad czterech ministrów, które mają załatwić szereg ważnych problemów.

W pierwszym rzędzie na konferencji ma być omawiana sprawa Niemiec oraz sytuacji w Grecji po ostatnio przeprowadzonych wyborach.

Tylko wróg może być przeciwnikiem Odbudowy Kraju

Dokument miłości dla historii Polski

SZCZECIN. (Obsl. wł.). Dnia 13-go kwietnia br. rozpoczęły się w Szczecinie wielkie uroczystości pod hasłem „Trzymamy straż nad Odrą“.

W Szczecinie na uroczystościach zgromadziło się ponad 30.000 osób. Popołudniowe uroczystości odbyły się na placu Hołdu Pruskiego, gdzie do nieprzejrzanego tłumów przemówił Minister Informacji i Propagandy ob. Matuszewski.

W przemówieniu swoim minister zwrócił uwagę na to, że pewni mężowie stanu chcą zaognienia stosunków między państwami sprzymierzonymi i usiłują uczynić z Polski przedmiot rozgrywek politycznych.

Konferencja berlińska, głosami nie tylko Rosjan, ale i Anglików i Amerykan przynależała zienie zachodnie Polsce, o czym Churchill zapomniał.

„Odbudowując polskość nad Odrą i Nysą, pamiętajcie o tym, mieszkańcy ziem zachodnich, że stworzyli wam warunki ku temu demokratyczny rząd odrodzonej Polski, i że tylko taki rząd potrafi zabezpieczyć wasz stan posiadania i potrafi zapewnić na przyszłość całość naszych ziem w nowych granicach oraz suwerenność i siłę Ojczyźnie“.

Wieczorem na Wałach Chrobrego, nad wybrzeżem portowym odbyły się wielkie pokazy w ramach ogólnopolskiego zlotu młodzieży polskiej.

Do zebrań przemówił Prezydent Bierut.

„Młodzieży Polsko! Witam Was w przastarym polskim Szczecinie, witam Was w przastarej Piastowskiej Ziemi Polskiej, witam Was nad Morzem Polskim. Wasz tak liczny zlot na Ziemi Odzyskanej, aby uczcić wielką Rocznicę Wyzwolenia Pomorza, uważam za dokument Waszej miłości dla Historii Polski, jak i ziem, które są zroszone krwią naszych przodków, które są usiane popiołem bohaterów polskich, bohaterów, którzy zakładali nasze Państwo, tworzyli na tych ziemiach naszą historię. Wierzę, że otoczycie ziemię tę miłością swoją i osaraniecie ją swym młodzieńczym entuzjazmem. Wierzę, że gdy skończycie szkoły, przybędziecie na te ziemie jako inżynierowie, technicy, budowniczości, kapitanowie, marynarze, roznieście poprzez morze polskie sławę naszego Narodu. Niech żyje młodzież polska, niech żyje Polska!“

Likwidacja analfabetyzmu w Jugosławii

Jak wiadomo, Jugosławia przed wojną była krajem o stosunkowo znacznym procencie analfabetów. Obecnie na terenie całej Jugosławii widać pracę nad likwidacją analfabetyzmu.

Praca ta została podjęta jeszcze w czasie wojny. Na terenach, na których walczyli partyzanci, po wsiach i w miasteczkach, które zostały oswojone od Niemców, natychmiast rozwijała się praca kulturalno-oświatowa. Masowa nauka czytania i pisanie rozpoczynała się niemal bezpośrednio po tym, jak ucichały ostatnie odgłosy bitwy. Również w szeregach armii partyzanckiej Marszałka Tito, zwracano szczególną uwagę na tę

Debaty nad konstytucją

PARYŻ. (Obsl. wł.). W ciągu wczorajszego dnia obrad nad nową konstytucją Francji większością 26 głosów odrzucona została poprawka stronnictwa ludowego w przedmiocie wprowadzenia we Francji dwuizbowości. Premier Gouin oraz minister

W drugim dniu uroczystości szczecińskich Prezydent KRN ob. Bierut wygłosił drugie przemówienie w którym m. inn. powiedział:

„W ciągu całego tysiąclecia barbarzyńca niemiecki napastował, grabił i ujarzmił kraje i plemiona słowiańskie, ogniem i mieczem niszczył siedziby naszych przodków, odpychając nas z centrum Europy coraz bardziej na wschód i tworząc kosztem naszej wolności swoją grabieżczą potęgę. Ale doczekaliśmy chwili, gdy odwieczny wróg Słowiańszczyzny i Polski został rozbity i pokonany, a przastare ziemie naszych przodków zostały nam przywrócone.“

Od Elbląga i Malborka, od Nysy Łużyckiej i Sudetów, aż po Szczecin i Bałtyk powiewa dziś nasz sztandar biało-czerwony. Rozpoczęliśmy nowy

Świat w walce z głodem

LONDYN (SAP). Na jutrzejszym posiedzeniu komisji do spraw żywienia delegat brytyjski ma ponownie propozycję W. Brytanii wprowadzenia racjonalizowania chleba pod warunkiem, że chleb będzie racjonalowany również i w Ameryce.

Gen. Dyrektor UNRRY La Guardia zwrócił się pismem do Prezydenta Trumana, aby 25% pszenicy, dostarczanej do młynów amerykańskich było skierowane do UNRRY.

Z Buenos Aires donoszą, że Argentyna dostarczy do UNRRY 120 tys. ton pszenicy do 21. 5. br.

Przedstawiciel Argentyny w zarządzie UNRRY oświadczył, że prez. Peron przyrzekł szeroką współpracę z organizacją UNRRY — przez dostawę zboża.

Dyrektor Wydziału pszenicznego w Brazylii oświadczył, że obowiązujący przemiał pszenicy będzie w 80%.

Hoover został zawiadomiony przez komisję aliancką w Berlinie, że w amerykańskiej strefie okupacyjnej nie ma środków dla utrzymania nawet głodowych racyj.

Dow. sił amerykańskich Mac Narny oświadczył, że wszystkie składy żywnościowe niemieckie są puste.

Pani Pearl Back przewodnicząca komisji do walki z głodem w Indiach oświadczyła, że jeżeli Indie nie otrzy-

sprawy. Teraz w okresie pokoju walka z analfabetyzmem jest nadal systematycznie prowadzona.

Jak donoszą z Sarajewa, w Bośni i Hercegowinie uczęszcza na kursy dla niepiśmiennych 140.000 osób. W toku bieżącego i następnego miesiąca ukończą kursy 100.000 osób. W celu pomocy uczestnikom kursów odpowiednio ministerstwa zorganizowały 357 ruchomych bibliotek posiadających ok. 26.000 książek.

Na terenie Macedonii osiągnięto piękne wyniki w pracy nad likwidacją analfabetyzmu. Według urzędowych danych ilość analfabetów jest 57% mniejsza niż przed wojną.

Bidault przeprowadzili wczoraj konferencję z przedstawicielami trzech największych stronnictw w przedmiocie ujednoczenia stanowiska w okresie debat nad konstytucją. Konferencja trwała dwie godziny. Porozumienia nie osiągnięto.

okres historii polskiej. Wróciliśmy na ziemię Mieszka I i Bolesławów. Tu właśnie, w polskim Szczecinie, na wybrzeżu Bałtyku, w pobliżu rozbitego gniazda faszystów, chcemy powiedzieć całemu światu: Sprawiedliwości dziejowej stało się zadość!“

„Nie wysiedlamy Niemców takimi sposobami, jakimi wysiedlali oni nas w czasie okupacji. Nie potrzebna nam jest pomsta, nam, Polakom, wystarczy świadomość, że wnet, za niewiele tygodni, na tej naszej ziemi nie będzie już tych, którzy ziemię tę zgrabili.“

„Musimy pamiętać, że na nas i na tych ziemiach spoczywa zadanie specjalne: Muszą one stać się strażnicą pokoju Europy, bastionem bezpieczeństwa milijonów pokój narodów słowiańskich.“

mają natychmiastowej pomocy — od 5 do 10 milionom ludzi grozi śmierć głodowa.

Dlaczego proces długo trwa?

PRAGA (Obsl. wł.). Amerykański rzecznik oskarżenia przed Trybunałem Międzynarodowym w Norymberdze, prokurator Jackson oświadczył przedstawicielom prasy, że przedłużenie rozprawy w Norymberdze zostało spowodowane nagromadzonym

Norymberga

NORYMBERGA. (Obsl. wł.). W dn. wczorajszym w czasie przewodu sądowego zeznawał przed Trybunałem międzynarodowym, b. komendant obozu w Oświęcimiu Hoess.

Świadek stwierdził, że w okresie od 1941 do 1943 roku w Oświęcimiu zamordowano 2 miliony Żydów oraz że ponad pół miliona więźniów zmarło z głodu. Wśród nieszczęśliwych ofiar poniosło także śmierć głodową 200.000 żołnierzy radzieckich. Hoess jednocześnie stwierdził, że tak władze obozowe, jak i służba obozowa składały przysięgę, że utrzymają w tajemnicy wszystkie potworności obozowe. Jednocześnie Hoess oznajmił, że Kaltenbrunner nigdy w Oświęcimiu nie był.

Niepodległa Indonezja

HAGA. (Obsl. wł.). Pertraktacje rządu holenderskiego z przedstawicielami Indonezji zbliżają się ku końcowi. Na skutek tych rozmów ustalono, że Jawa i Sumatra będą wchodziły w skład niepodległej Indonezji. Delegacja Indonezyjczyków pragnie również do wspólnoty indonezyjskiej włączyć Borneo oraz Holenderską Gwineję.

Umowa handlowa

PRAGA (SAP). Rozgłosziona praska podała, że umowa handlowa między Zw. Radzieckim a Czechosłowacją została zawarta na przeciąg jednego roku, ale może być przedłużona. Według korespondenta moskiewskiego Zw. Radziecki dostarczy Czechosłow-

acji rudę, węgiel i bawełnę w zamian za maszyny i artykuły przemysłowe. Szef delegacji Czechosłowacji dr Bibka oświadczył, że w rozmowach ze Stalinem osiągnięte zostało pełne porozumienie w sprawach politycznych.

Z Ligi Narodów

GENEWA (Obsl. wł.). Komisja Finansowa Ligi Narodów przekazała specjalnej podkomisji sprawę rozpa-

trzenia wniosku Polski i Czechosłowacji o zaproszenie ZSRR do wzięcia udziału w likwidacji Ligi Narodów.

Niemiecki bandytyzm w Czechosłowacji

PRAGA (SAP). Usuwanie Niemców z Czechosłowacji odbywa się szybko i sprawnie. Wysiedla się Niemców przede wszystkim z miejscowości zdrojowych, jak Karlove Vary, Ruda Oranowa. Było tam 56 tysięcy Niemców. Wysiedlanym do amerykańskiej strefy okupacyjnej wolno zabrać ze sobą po 50 kg. żywności na osobę.

Wysiedlanie Niemców z Czechosłowacji staje się koniecznością nie tyl-

ko polityczną, ale i gospodarczą. W Karlowych Varach grupa Niemców włamała się do czeskiej szkoły, niszcząc i rabując inwentarz szkolny, wyrządzając straty sięgające do 80 tys. koron. Tajne organizacje młodzieży niemieckiej napadają na szkoły, świetlice itp. organizacje kulturalno-oświatowe, wyrządzając wiele szkód.

W porcie szczecińskim

SZCZECIN. (Obsl. wł.). Do portu w Szczecinie przybywają i dochodzą codziennie okręty przywożące polskich repatriantów z zachodu lub wywożące Niemców. W okresie od dnia 4 do 9 kwietnia rb. przywieziono 9.000 Polaków z zachodu oraz wywieziono taką samą liczbę Niemców z Polski.

KONFERENCJA POKOJOWA odroczone do czerwca?

LONDYN (SAP). Radio londyńskie podało nieoficjalną wiadomość, jakoby konferencja pokojowa miała być odłożona do pierwszych dni czerwca.

Francuzi opuścili Syrię

DAMASZEK. (Obsl. wł.). W dniu wczorajszym ostatnie oddziały wojsk francuskich opuściły Damaszek. Na skutek powyższego w Syrii pozostały jedynie placówki dyplomatyczne oraz szpitale brytyjskie.

Święto saperów

WARSZAWA. (Obsl. wł.). Marszałek Żymierski wydał w dniu wczorajszym rozkaz, w którym dzień 16-go kwietnia, jako rocznicę sforsowania Odry i Nysy przez żołnierza polskiego ustala dniem święta saperów.

A działo się to rok temu

Dnia 17 kwietnia 1945 roku Naczelnny Dowódca Wojsk Polskich Marszałek Rola Żymierski wydał do dowódców I i II armii polskiej rozkazy, w których oświadczył m. inn.

...Bezpośrednim uderzeniem sforsowaliście rzekę Nysę, a następnie ścigając wroga, dalej na zachód, przekroczyliście silne umocnienia bojowe. Tym samym przekroczyliście zachodnią granicę Polski. Jesteście pierwszymi Polakami, którzy z bronią w ręku weszli na niemiecką ziemię. Dzień ten — moment przekroczenia przez żołnierza polskiego Nysy — na wieczne czasy pozostanie w pamięci Narodu.

...Wraz ze mną dziękuje Wam cały Naród, który w dniach Waszej żołnierskiej ofiary sercem całym jest z Wami, Naród, którego rycerskiej chwale przysporzyliście nowy laur i któremu ofiarą swojej krwi wywalczacie nowe szczęśliwe jutro.

...Naprzód żołnierze, na zachód żołnierze po ostateczne i trwale zwycięstwo sprawiedliwości nad zbrodnią, dobra nad złem, oręża sojuszniczego nad hitleryzmem!

...Jednostki I Armii przeszedłszy do natarcia dokonały historycznego sforsowania rzeki Odry, przenosząc bój poza granicę odrodzonego państwa polskiego na terytorium Niemiec i zasłużyły sobie na uznanie i miłość całego Narodu.

Nawiązując do swoich świetnych bojowych tradycji, Wy, którzyście forsując Bug, wyzwolili pierwsze polałe ziemi ojczyściej, a następnie sforsowali nadto polski brzeg Wisły, wyzwolili Warszawę, przywrócili Macierzy odwiecznej ziemi polskie nad Bałtykiem, dorzuciliście teraz nowe laury do wieńca narodowej chwale.

...Uderzenie Wasze skierowane jest w samo serce wroga. Dowódca Frontu Sowieckiego marsz. Żukow w uznaniu Waszych dotychczasowych zasług przyznał Wam prawo grómienia berlińskiego ugrupowania nieprzyjacielskiego i uczestniczenia w szturmie na Berlin. W tej decydującej bitwie każdy wasz cios niechaj będzie pełny i twardy, każdy strzał celny. Naprzód — do zwycięstwa!

Dzień pontoniera...

Dzisiaj Twoje święto — Święto Pontoniera!...

Więc zwyczajem ojców składam Ci życzenia:

Służ Ojczyźnie wiernie, daj Jej serce szczere —

A Bóg Ciebie wesprze, Naród Cię oceni!...

I pamiętaj o tym, że gdy kraj zawoła

Byś w obronie jego dał swej krwi daninę,

Ciebie nie śmie braknąć wśród rodaków koła...

Jesteś pontonierem — słowo poprzyj czynem!!!

Wszak pamiętasz Wisły zadymione brzegi

I Warszawę bitną, konającą w chwale?

Tyś jej Wolność przyniósł poprzez kulek ściegi,

Poprzez morze ognia, poprzez zimne fale!!!

Wszak pamiętasz Odrę — bramę do Berlina,

Której Hitler bronił całą swą potęgą?

Tam pontonier polski świat zadziwił czynem,

Wiążąc brzegi Odry pontonową wstęgą!...

Wszak pamiętasz Nysę, drżącą i wzburzoną,

Gdy pocisku wybuch miażdżył srebrne fale?...

Tyś tam zwyciężył; stawiał most z pontonów

Ku zasłudze swojej i Ojczyzny chwale!...

Cześć Ci, pontonierze, za zasługi Twojej!...

Dałeś z siebie wszystko, coś Ojczyźnie winien!...

Bóg Cię miał w opiece, chronił Ciebie w boju —

Naród czoło Twoje zdoła dziś wawrzynem!...

Patrz! Na Twym sztandarze lśni Grunwaldu wstęga!...

Przecież Tyś ją zdobył! Wszak to trud Twój krwawy!...

Dzisiaj Ty masz prawo po wawrzyny sięgać —

Bo Dzień Pontoniera — to DZIEŃ TWOJEJ SŁAWY!...

por. Gruszecki.

Dania sprzeciwia się

SZTOKHOLM (ZAP). „Gagens Nyheter” donosi, że trzy wielkie narodowe stowarzyszenia w Północnym Szlezewiku: „Dansk Samfund”, „Frihetsroerelsens soenderjydske nad”, „Dansk Nordisk Ungdomsfoerbund” wystąpiły do ministra Knud Kristensena z memoriałem, że plan angielski, zmierzający do stworzenia północnoniemieckiego państwa i rozbudowania Flensburga do wielkiego miasta niemieckiego stanowi śmiertelne niebezpieczeństwo dla duńskiej

granicy. W memoriale powiada się: „My nie chcemy przeprowadzać nieuzasadnionej krytyki albo mieszać się do polityki angielskich władz wojskowych w południowym Szlezewiku, lecz idziemy za świadomym obowiązkiem, że musimy alianckim władzom angielskim zwrócić uwagę, że dla Danii jest krańcowo niebezpieczną polityka w sensie angielskim kiedy mówi się o planach odnośnie południowego Szlezewiku”.

Apel Wojewody Pomorskiego

do wszystkich obywateli Województwa Pomorskiego, Urzędów Państwowych, Samorządowych, Organizacji Politycznych i Społecznych.

OBYWATELE!

Wchodzimy w okres przednowka. Przed nami jak wszędzie na świecie stoi widmo głodu. Na skutek długotrwałej i morderczej wojny wytwórczość produktów żywnościowych wybitnie zmalała. Nie możemy dopuścić do tego, by robotnik, żołnierz, inteligent pracujący, a przede wszystkim wynędzniałe nasze dzieci pozostały bez chleba. Wzywam więc całe społeczeństwo, wszystkie urzędy i organy państwowe do bezwzględnej obowiązku wyteżenia wszystkich sił, by w nadchodzącym okresie zrobili wszystko, aby zarządzenia władz w kierunku wzmocnienia pracy na roli były ściśle przestrzegane i wykonywane. Wydawane zarządzenia zmierzają ku umożliwieniu wykorzystania wszelkich środków znajdujących się w dyspozycji dla akcji siewnej.

Z szczególnym apelem zwracam się do ludności Pomorza doceniającej powagę chwili, by w własnym interesie dopomogła władzom wykonywanie trudnych i ciężkich zadań.

Musimy stoczyć bitwę o chleb. Na terenie naszego województwa setki tysięcy hektarów ziemi pozostaje nie obrabianej i nie obsianej, a dziesiątki tysięcy hektarów i setki gospodarstw rolnych bez właścicieli, których okupant bądź wymordował, bądź wywiózł z kraju, a gospodarstwa uległy zniszczeniu wskutek długich i ciężkich działań wojennych.

Brak sił pociągowych i sprzętu rolniczego. Brak potrzebnej ilości ziarna siewnego.

Ale nie wolno nam opuszczać rąk. Wierzę, że wieś polska, że rolnik pomorski, dołoży wszystkich starań, by każda skiba roli była starannie uprawiona i w czas obsiana. Każdy kilogram więcej z hektara to więcej sytych i nakarmionych obywateli, to zdrowsza i silniejsza Polska.

W zrozumieniu sytuacji i potrzeb kraju, władze państwowe i wojewódzkie będą się starały uczynić wszystko, aby tym potrzebom sprostać i zadania swoje wypełnić. Lecz mimo najlepszej woli i wysiłku ze stron władz, bez zrozumienia i pomocy samego społeczeństwa celu się nie osiągnie.

Bitwa o chleb musi być wygrana za wszelką cenę. Wszelkie zaniedbania i niedopatrzenia w wykonywaniu zasiewów będą karane z całą surowością prawa.

Wzywam więc organa bezpieczeństwa, aby zagwarantowały bezpieczeństwo rolnikowi w jego ciężkiej pracy na roli i aby udzieliły bezwzględnej pomocy organom kierującym akcją siewną.

W stosunku do tych, którzy świadomie działają na szkodę lub zaniedbują swe obowiązki przy siewach należy natychmiast wyciągnąć odpowiedzialne konsekwencje.

Pokłócili się

PRAGA (ZAP). Na rozprawie przeciw katowi Czech Karolowi Hermanowi Franckowi doszło w piątek do dramatycznego starcia pomiędzy 2-a byłymi przyjaciółmi. Zeznawał były protektor Czech gen. Daluge. Franck obawiając się tych zeznań, prosił Sąd o niedopuszczenie do zeznań tego świadka, zdaniem oskarżonego bowiem świadek jest chóry umysłowo.

Daluge zeznał, że Franck wiedział

o prześladowaniu i mordowaniu Czechów, że był on jednostką niesłychanie ambitną i dążył do władzy za wszelką cenę, której się teraz wypiera twierdząc, że piastował swe stanowisko z wyraźnego rozkazu Hitlera.

Na zapytanie przewodniczącego, co oskarżony ma do powiedzenia do zeznań świadka, Franck krótko powiedział, że z wariatem rozmawiać nie będzie.

Osobisty bagaż „gubernatora” Franka

KRAKÓW (SAP). Ministerstwo Kultury Sztuki otrzymało depezę z Norymbergi o odroczeniu terminu wysłania pociągu, mającego przywieźć ołtarz Mariacki Wita Stwosza do Krakowa.

Powodem zwłoki jest odnalezienie nowych polskich zbiorów sztuki na terenie Bawarii.

Władze amerykańskie zdecydowały, że ze względów technicznych, zbiorów te, obejmujące kilkanaście wagonów, wysłane będą razem z transportem, przewożącym ołtarz Mariacki.

Wyjazd transportu z Norymbergi nastąpi w ostatnich dniach kwietnia. O terminie przybycia ołtarza do Krakowa podany zostanie osobny komunikat.

Całokształtem uroczystości, związanych z powitaniem ołtarza w Krakowie, zajmie się specjalny Komitet Obywatelski, nad którym wysoki protektorat objął prezydent KRN ob. Bierut.

Zbiory sztuki odnalezione w amerykańskiej strefie okupacyjnej obejmują najcenniejsze z utraconych przez nas zabytków, m. in. wspaniałe ornaty Kmita z XVI wieku. Ornat ten odnaleziono w osobistych bagażach „gubernatora” Franka.

Poza tym odnaleziono wszystkie

obrazy wywiezione z muzeum Czartoryskich w Krakowie, w ilości około 80-ciu, wśród nich portret Cecylii Gallerani, pendzla Leonarda da Vinci, jeden z nielicznych pozostałych oryginałów dzieł wielkiego malarza.

Odnaleziono również dwa skarbcze — z Poznania i Gniezna, zawierające niezmiernie bogate zbiory sprzętu kościelnego oraz szereg innych cennych dzieł sztuki.

W przeddzień 1 maja

ŁÓDŹ. (Obsł. wł.). Zarząd miejski w Łodzi w związku ze zbliżającym się dniem 1 maja ustanowił szereg nagród, które będą przyznane: za najlepszą postawę załóg fabrycznych lub organizacji młodzieżowych w czasie pochodu, za najlepiej udekorowany fronton gmachu oraz za najładniejsze dekoracje wystaw sklepowych i balkonów.

Tanganika, Togo, Kamerun

LONDYN. (ZAP). Zarząd nad dawnymi atrykańskimi koloniami niemieckimi Tanganiką, Togo i Kamerunem pozostanie nadal mandatem angielskim.

Kronika

<p>DYŻURY APTEK: Dziś Pl. Dąbrowskiego W TEATRZE Ziemi Kujawskiej Tylko DZIŚ o godz. 19 „Śluby Panieńskie”</p>	<p>Dzisiaj ŚRODA 17 KWIETNIA Aniceta pap.</p>	<p>Kalendarzyk słowiański Radociecha Słońce: wschód o godzinie 4.37 zachód o godzinie 18.36</p>
--	---	---

W lusterku

Szachiści

Na marginesie turnieju szachowego w Włocławku.

Ich dwóch i 64 pola,
razem 66;
zasiedli przy stole...
Turniej — szerzy się wieść.

Myśli skupione, spokój;
cóż ich obchodzi świat,
i nagle w ciszy głębokiej
wyrok: szach i mat.

Agapit.

OD ADMINISTRACJI. Redakcja „Gazety Kujawskiej” wydaje w dniu 20 kwietnia podwójnej objętości numer wielkanocny. W związku z powyższym uprzejmie komunikujemy, że wszystkie ogłoszenia, które mają się ukazać w powyższym numerze winny być zgłoszone do Administracji najdalej do czwartku t. j. do dnia 18 kwietnia r. b. do godz. 20-tej.

Zebrań Miejskiej Rady Narodowej. W czwartek, dnia 18 kwietnia 1946 r. o godzinie 16-tej w sali posiedzeń M. R. N. we Włocławku, przy ul. Karnkowskiego 2a, odbędzie się posiedzenie Miejskiej Rady Narodowej m. Włocławka z następującym porządkiem obrad:

1) Zagajenie, 2) Odczytanie protokołu Nr. 20 z dnia 14. 3. 1946 r., 3) Komunikaty Prezydium M. R. N. m. Włocławka, 4) Komunikaty Zarządu Miejskiego m. Włocławka, 5) Sprawozdanie Inspektoratu Tymczasowego Zarządu Państwowego we Włocławku, 6) Sprawozdanie Rady i Komisji Rewizyjnej K. K. O. m. Włocławka, 7) Sprawozdanie Przewodniczącego b. Komisji Mieszkaniowej, 8) Sprawa zrównania wysokości uposażeń pracowników miejskich z uposażeniami pracowników państwowych, 9) Wybór kontrolera Rzeźni Miejskiej, 10) Sprawa kooptacji nowych radnych, 11) Sprawa uzdrowiska „Wieniec”, 12) Wolne wnioski i głosy, 13) Zamknięcie.

Z życia Związku b. Więźniów Politycznych. W dniu 11 bm. w sali Rady Związków Zawodowych odbyło się walne zebranie członków włocławskiego powiatowego Koła Związku b. Więźniów Politycznych niemieckich Więzień i Obozów Koncentracyjnych. Porządek obrad obejmował m. in. zapoznanie zebranych z nowo wprowadzonym w życie statusem ogólnopolskiej organizacji b. więźniów politycznych, przyjętym i zatwierdzonym przez niedawno odbyty Kongres w Warszawie.

Związek b. Więźniów Politycznych we Włocławku, który istniał do niedawna jako jednostka samodzielna, rządząca się własnym statutem stał się obecnie oddziałem ogólnopolskiego Związku b. Więźniów Politycznych niemieckich więzień i obozów konc. W związku z tym w strukturze organizacyjnej miejscowego Związku zaszły pewne zmiany, wynikające z posta-

nowień nowego statutu. Jedną z najważniejszych zmian jest uznanie za rzeczywistych członków Związku jedynie tych osób, które przebywały w niemieckich więzieniach i obozach za działalność ideowo-polityczną. Natomiast rodziny b. więźniów politycznych, poległych w niemieckiej niewoli istnieją w organizacji tylko na prawach t. z. podopiecznych, którymi organizacja ma obowiązek statutowy i moralny opiekować się i udzielać jak najdalej idącej pomocy pod każdym względem.

Po przedyskutowaniu szeregu spraw organizacyjnych w związku ze złożonymi sprawozdaniami ustępującego zarządu, zebrani uchwalili szereg dezyderatów dla nowego zarządu, w pierwszym rzędzie odnośnie wydatniejszej pomocy i opieki w stosunku do podopiecznych. W związku z nadchodzącymi świętami Wielkiej Nocy najbardziej zubożali podopieczni i członkowie organizacji otrzymają zapomogi pieniężne, na które przeznaczono sumę ponad 30.000.— zł. Zapomogi zostaną wypłacone w najbliższych dniach.

Skoleń dokonano wyboru nowych władz Związku, pryncypem prezesem Zarządu został wybrany ponownie ob. Stanisław Gutkowski.

Podziękowanie. Zarząd Związku b. Więźniów Politycznych we Włocławku składa serdeczne podziękowanie Kierownictwu i Członków Spółdzielni „Ogniwo” we Włocławku za hojny dar w postaci sumy 3.000.— zł., która została przeznaczona zgodnie z intencją Ofiarodawców na zapomogi przedsięwzięte dla najuboższych podopiecznych Związku.

NADESLANE.

Na 155-tą wielkopomną rocznicę. Przed 30 laty będąc nauczycielem ludowym napisałem o Konstytucji 3-go maja 1791 roku w Polsce. O tej ciernistej drodze demokracji polskiej o schyłku republiki szlacheckiej, o ciężkiej, ofiarnej pracy nad obaleniem starego, zgniłego ustroju Rzeczypospolitej, aby zapobiec Jej upadkowi, o roli Niemców w dziejach Polski, o przekłętą pamięć Targowicy.

Lud polski wyczuwając przewagę sił Targowiczan w one czasy śpiewał „Boże daj, by nam zakwitł trzeci maj”.

Na odczytach, które w kilku miejscowościach powiatu Konińskiego - Słupieckiego wygłosiłem, zawsze dużo było słuchających. Odczyty nabrały takiego rozgłosu, iż okupacyjny Zarząd Powiatowy w Koninie, pismem L 3966 z dnia 26 kwietnia 1917 r. zażądał dosłownego odpisu mejej pracy do ocenzurowania. Ponieważ do żądania Niemców nie zastosowałem się, w dniu 27 czerwca 1917 r. zostałem przez Niemców przesłuchany i zmuszony do podpisu przyrzeczenia, że odczytów wygłaszać nie będę.

W jakiś czas później, od niemieckiego inspektora szkolnego Knappa otrzymałem ustną nagana.

Każdej organizacji, która do mnie się zwróci, chętnie, zupełnie bezinteresownie, w kolejności wypożyczę, pod warunkami o ile:

1) posiada zdolnego lektora(kę), 2) dobrowolne datki przy wejściu na odczyt przeznaczy na swoje cele kulturalno-oświatowe, czy dobroczynne, jak było wtedy, gdy ja wygłaszałem odczyty, 3) zagwarantuje mi zwrot maszynopisu.

Odczyt trwa około 55 minut.

Zygmunt Michał Wójcicki
Włocławek, ul. Karnkowskiego 31, m. 2.

Ks. Wojciech Kmiec

Jubilat, Kanonik hon. Kaliski

Proboszcz w Sędzinie, pow. Nieszawski

Były prof. Seminarium duchownego i długoletni proboszcz w Zduńskiej Woli żył lat 95, zmarł 15 kwietnia 1946 r. Pogrąb obchodził się 18 kwietnia b. r.

Restauracja „WIKTORIA”

Zaprasza w czwartek, piątek i sobotę
Wielkiego Tygodnia na
tradycyjną „RYBKĘ”

W drugi dzień Świąt, lokal otwarty
od godziny 18-ej.

Pierwszorzędna orkiestra!

Sale na przyjęcia!

Gabinety oddzielne!

RADIO

CZWARTEK — 18 kwietnia

5.57 „Kiedy ranne wstają zorze”.
Dziennik — 6.45, 7.45, 14.00, 19.30, i 23.00.
Poszukiwanie rodzin — 8.45, 21.30, 23.35.
Muzyka — 6.05, 6.30, 7.20, 7.50, 12.20.
Audyje specjalne — Religijna — 13.15, Dla dzieci — 16.00, Muzyka religijna — 16.15, Trio fortepianowe — 17.10, W rocznicę powstania w ghetto — 18.30, Muzyka religijna — 19.00, Turniej recytacji utworów A. Mickiewicza — 22.00.

OGŁOSZENIE

W myśl rozporządzenia Urzędu Wojewódzkiego Pomorskiego z dnia 8. IV. 46 roku L. IV-487/488/46 wzywamy wszystkie instytucje i zakłady pracy o nadesłanie list pracowników z pokwitowaniem pobranych paczek UNRRA za m-c grudzień 1945 r.
Listy muszą być złożone do dnia 20 kwietnia r. b. w pokoju Nr. 1 Wydział Aprobizacji i Handlu, ul. Kościuszki 12.
Niewydane paczki przez instytucje i zakłady pracy należy zwrócić do Związku Gospod. Spółdz. R. P. „Społem” do dyspozycji Wydziału Aprobizacji i Handlu.
Włocławek, dnia 16. 4. 1946 r.

w/z PREZYDENTA MIASTA
(—) Fr. Redo.

Wydział Aprobizacji i Handlu m. Włocławka podaje do ogólnej wiadomości, że począwszy od dnia 16 b. m. w rozdzielniach „Ogniwo” sprzedawane jest mydło do prania na karty żywnościowe z mca marca r. b. kat. I, prac. na odcinek Nr. 19 po 200 gr. — cena 2.70 zł.
Włocławek, dnia 15. 4. 46 r.

ZA PREZYDENTA MIASTA

Nacz. Wydz. Aprop. i Handlu
(—) Fr. Redo.

Wydział Aprobizacji i Handlu podaje do ogólnej wiadomości, iż z dniem 17 b. m. cena chleba kartkowego obowiązywać będzie zł. 3.10 za 1 kg.
Włocławek, dnia 16. 4. 46 roku.

NACZELNIK WYDZIAŁU
(—) Fr. Redo.

Wydział Aprobizacji i Handlu m. Włocławka podaje do ogólnej wiadomości, że począwszy od dnia 17 kwietnia, w rozdzielniach „Ogniwo” sprzedawany będzie cukier na kat. I, pracownika kart żywnościowych z miesiąca kwietnia odcinek Nr. 37 po pół kg. na osobę, cena 7.50 zł.

Wydział Aprobizacji i Handlu m. Włocławka podaje do wiadomości, iż decyzją Ministerstwa Aprobizacji i Handlu z dnia 15. 4. 46 r. przydział paczek UNRRA został wstrzymany.

NACZELNIK WYDZIAŁU
Aprobizacji i Handlu
(—) Fr. Redo.

CUKIERNIA

Z. Bromirski i H. Cieśliński

poleca i przyjmuje zamówienia na:

SEKACZE, TORTY, HERBATNIKI
MAZURKI, BABKI, PLACKI,
CUKIERKI o różnych smakach
znanego własnego wyrobu

Włocławek, ul. 3-go Maja 34/36
Telefon 12-66

Wytwórnia Pasty

do Obuwia i Podłóg
„GRY-STRZE-WO”

w Włocławku

ul. Cyganek 24, tel. 16-45

produkują pastę PERLA w 5 ciek kolorach, AMIGO czarna, terpentynową parkietową PERLA oraz podłogową w 4-ch kolorach.

Kupujemy woski, terpentynę i barwniki

Nowo otwarty

Zakład Fotograficzny

we Włocławku

ul. 3-go Maja 16

Wykonywa zdjęcia gabinetowe, pocztówkowe, do legitymacji, portrety w kolorach zdjęcia ślubne, oraz prace amatorskie.

B. Polachowski

Ubezpieczenie towarów

od ognia, kradzieży i rabunku
podczas transportu

przyjmuje

Reprezentacja Powszechnego Zakładu
Ubezpieczeń Wzajemnych

Włocławek, Plac Wolności Nr. 16,
telefon 15-80

TOMASZ BURDA poszukuje syna Franciszka, lat 23, remigranta z Rosji. Wiadomość: Biuro Repatrycyjne — Poznań.

UNIEWAŻNIAM zgubioną kartę rejestracyjną R. K. U. na nazwisko, Zawicki Tadeusz, Wito, zg. Bytoń.

UWAGA! Każda pani, której brakuje żywności w spiżarni, niech się zaopatrzy w paszteciki „Warszawianka”, na Zapiecku, róg 3-go Maja.

CENY OGŁOSZEŃ: Ogłoszenia drobne po 5 zł. za wyraz, poszukiwania rodzin i pracy po 3 zł. Urzędowe, przetargi, nekrologi: 1 mm. szerokości, 1 spalta po 5 zł., reklamowe 10 zł. Za termfnowy druk ogłoszeń Admin. nie odpowiada. E — 12-28 PRENUMERATA MIESIĘCZNA 40 zł., z przesyłką pocztową 45 zł.

OGŁOSZENIA PRZYJMUJE ADMINISTRACJA codziennie z wyjątkiem dni świątecznych w godzinach od 8 do 12 i od 2 do 5-ej. W soboty od 8 do 12-ej.

Redakcja i Administracja: Włocławek, ul. Brzeska 4, Tel. 11-26.

Naczelny Redaktor: A. TURCZYNOWICZ. Przyjmuje w godz. 10—12 z wyj. dni świątecznych. Maszynopisów nie zwraca się.

WYDAWCA: POWIATOWA RADA NARODOWA WE WŁOCŁAWKU.

DRUKARNIA DIECEZJALNA, WŁOCŁAWEK, ul. BRZESKA 4. Odpowiedz. za pismo: Kolegium Redakcyjne.